

CHƯƠNG TRÌNH ĐỊA PHƯƠNG (phần Tiếng Việt)

Bài tập

1. Bài tập 1, trang 175, SGK.
2. Bài tập 2, trang 175, SGK.
3. Bài tập 3, trang 175, SGK.
4. Bài tập 4, trang 176, SGK.
5. Vì sao câu nói sau đây lại gây cười : "Hoá ra lợn và heo là hai con khác nhau : lợn ăn ngô, còn heo ăn bắp." ?
6. Cho đoạn trích sau đây :

Đêm đó ông già không ngủ được, thằng Thàn đi chơi nửa đêm mới mò về, thấy ông ngồi khom ròm ngồi ngoài vách mừng, điều thuốc cháy lập loè soi bộ râu xơ xác. Thàn mở dây giày, hỏi "Nhớ đoàn quá, ngủ không được hả tía?". Ông già lắc đầu, thở dài, nghe buồn xa xác như lá rụng hoa rơi, bản thân, điều này hổng biết cách nào tìm cho ra con Cải.

(Nguyễn Ngọc Tư, *Ở Cải về đâu*)

Yêu cầu :

- a) Tìm những từ ngữ tiếng địa phương miền Nam trong đoạn trích.
- b) Tìm từ ngữ tương đương với chúng trong tiếng địa phương khác.

Gợi ý làm bài

2. Giữa các vùng, miền có sự khác biệt về điều kiện tự nhiên, đặc điểm tâm lí, phong tục tập quán,... Có những sự vật, hiện tượng xuất hiện ở địa phương này nhưng không xuất hiện ở địa phương khác.

3. Khi các phương ngữ khác nhau có những từ ngữ đồng nghĩa nhưng khác về âm hay đồng âm nhưng khác về nghĩa thì phương ngữ Bắc thường được lấy làm cơ sở để lựa chọn từ ngữ toàn dân.

4. Trong đoạn trích có bảy từ ngữ địa phương. Em hãy tìm hiểu xem bài thơ *Mẹ Suốt* viết về ai, ở vùng đất nào để biết những từ ngữ địa phương này thuộc về phương ngữ nào.

5. Để giải bài tập này, HS cần hiểu *lợn* và *heo*, cũng như *ngó* và *bắp* chỉ là hai cách gọi tên khác nhau của cùng một đối tượng.

6. a) Các từ ngữ của tiếng địa phương miền Nam trong đoạn trích là : *mùng, tía, hồng biết*.

b) Các từ ngữ tương đương trong tiếng địa phương khác, chẳng hạn, trong tiếng địa phương miền Bắc, là : *màn, bố, không biết*.